

UDENRIGSMINISTERIET

**Samråd om forbindelser mellem statsstøttede ngo'er og personer med relation til
organisationer på EU's terrorliste**

Samrådsspørgsmål A

den 7. oktober 2024

TALEPUNKT

Tak for ordet.

På årsdagen for Hamas' terrorangreb på Israel 7. oktober 2023 er det naturligvis grundlæggende fortsat at tage afstand fra terrorisme i alle dets former. Jeg vil gerne anerkende de mange civile tab, som vi har set under og efter terrorangrebet. Et hvert liv, der afsluttes i en konflikt, er et liv for meget.

Lad mig starte med at understrege, at jeg som udenrigsminister tager det meget alvorligt, når der rettes anklager om forbindelser til terrororganisationer mod nogle af Udenrigsministeriets partnere.

Det er vigtigt, at danskerne har tillid til, at deres skatte kroner går til at fremme regeringens udviklingspolitiske målsætninger.

Udenrigsministeriet har af samme grund tydelige regler og kontrolmekanismer, der er sat i verden for at sikre, at dansk udviklingssamarbejde går til de tilsigtede formål.

Lad mig for en god ordens skyld nævne nogle af de centrale regler, Udenrigsministeriet håndhæver for at sikre, at danske udviklingsmidler ikke ender i de forkerte hænder.

Først og fremmest er alle i Danmark, både organisationer, myndigheder og privatpersoner, underlagt dansk lovgivning. Terrorfinansiering, forstået som aktiviteter, hvor formålet er økonomisk støtte til en person eller en sammenslutning, der har til hensigt at begå terrorhandlinger, er som bekendt strafbart i Danmark. Dette gælder naturligvis også for de organisationer, som Udenrigsministeriet samarbejder med.

For det andet er man som strategisk civilsamfundspartner bundet af Udenrigsministeriets retningslinjer, herunder ministeriets anti-terror klausul.

For det tredje er organisationerne forpligtede til omgående at indberette enhver form for mistanke om, at danske midler kunne være endt hos grupper eller individer forbundet med terror.

I lyset af den situation, vi stod i efter Hamas' terrorangreb den 7. oktober 2023, blev der i efteråret 2023 iværksat en gennemgang af procedurer og aftaler for det danske bilaterale udviklingssamarbejde med Palæstina for de partnere, der umiddelbart stod over for udbetalinger i 2024. Denne gennemgang blev fulgt op med en mere omfattende midtvejsvurdering, der også inkluderede de resterende partnere. Gennemgangen og midtvejsvurderingen konkluderede, at eksisterende kontrolmekanismer i tilfredsstillende grad sikrer, at danske udviklingsmidler anvendes til formålet og ikke mindst, at der ikke ydes direkte eller indirekte støtte til organisationer og personer, som figurerer på EU's og FN's sanktionslister.

Endvidere blev alle danske civilsamfundsorganisationer, der har aktiviteter i Palæstina finansieret af Udenrigsministeriet, desuden bedt om at redegøre for, hvordan de lever op til Udenrigsministeriets anti-terror klausul.

Baseret på denne redegørelse er det Udenrigsministeriets vurdering, at de danske partnere efterlever Udenrigsministeriets anti-terror klausul, som den fremgår af retningslinjerne.

Udfaldet af disse redegørelser betyder naturligvis ikke, at vores arbejde for at sikre, at danske midler ikke ender i de forkerte hænder, er afsluttet. Vi forholder os løbende til sager, der måtte opstå og indgår i dialog med pågældende partnere om opfølgende skridt.

Foruden Mellempfolkeligt Samvirke er Udenrigsministeriet således også i dialog med det Danske Hus i Palæstina og Dansk Institut for Partier og Demokrati for at sikre grundig afdækning af og passende opfølgning på de verserende sager, der vedrører de pågældende organisationer.

De aktuelle sager om Mellempfolkeligt Samvirke har naturligt nok fået meget opmærksomhed i forskellige medier og blandt flere folketingsmedlemmer.

I den pågældende sag, som spørgeren henviser til, er det kommet frem, at et tidligere medlem af Mellempfolkeligt Samvirkes råd på et tidspunkt har været medlem af Folkefronten til Palæstinas Befrielse, bedre kendt under navnet PFLP. Dette har i sagens natur givet anledning til bekymring, da PFLP figurerer på EU's sanktionsliste.

Som følge af sagen er Udenrigsministeriet gået i dialog med Mellempfolkeligt Samvirke for at klarlægge detaljerne omkring den pågældende persons tilhørsforhold til PFLP.

Det er bekræftet overfor Udenrigsministeriet, at tilhørsforholdet ophørte i 1970, længe inden tilknytningen til Mellempfolkeligt Samvirke. PFLP blev først tilføjet til EU's sanktionsliste 32 år senere, i år 2002.

For god ordens skyld bør det bemærkes, at den pågældende person har været ansat af Udenrigsministeriet i en række rådgiverstillinger mellem 1983 og 2004.

Hvad angår spørgsmålet om Mellempfolkeligt Samvirkes positive omtale af den palæstinensiske journalist Bisan Owda har jeg tidligere udtalt, at jeg har svært ved at forundres over, at man som NGO hylder en af sine frivillige for at blive nomineret til Nobels Fredspris.

I denne konkrete sag hæfter jeg mig ved, at Mellempfolkeligt Samvirke har baggrundstjekket Bisan Owda op imod relevante sanktionslister uden at have fundet noget.

Jeg oplever således også i denne sag, at Mellempfolkeligt Samvirke har fulgt retningslinjerne.

I forhold til spørgsmålet om hvad der gøres for at sikre, at der ikke er personer med relation til terror i bestyrelsen eller den daglige ledelse af de organisationer, som Udenrigsministeriet støtter, har jeg allerede nævnt ministeriets anti-terror klausul. Denne gør det klart, at danske udviklingsmidler hverken direkte eller indirekte må komme personer, grupper eller organisationer med tilknytning til terrorisme eller opført på EU's og FN's sanktionslister, til gode. Det omfatter også en organisations bestyrelse og ledelse. Den enkelte organisation indretter selv et system for, hvordan efterlevelsen af anti-terrorklausulen – herunder screeningsprocedurer og baggrundstjek – gennemføres.

Vedrørende Mellempfolkeligt Samvirkes engagement i Palæstina har der senest ikke blot været fokus på de sager, der er blevet spurgt ind til i indkaldelsen til dette samråd. Også Mellempfolkeligt Samvirkes lokale partner i Palæstina, MA'AN Development Center, har været i mediernes søgelys. Af hensyn til gennemsigtighed finder jeg det relevant at oplyse Udenrigsudvalget om, at Udenrigsministeriet for nuværende afventer at modtage reviderede regnskaber for en række aktiviteter MA'AN har afholdt i Gaza i 2023 for danske midler.

Dette fremgår af den årlige finansielle afrapportering, som Udenrigsministeriet har modtaget fra Mellempfolkeligt Samvirke.

Revisionen har på nuværende tidspunkt ikke været mulig at gennemføre, da dokumentationen for afholdte udgifter befinder sig i organisationens kontor i Gaza. Så snart omstændighederne tillader adgang til kontoret i Gaza, vil revisionen kunne gennemføres.

Det er centralt for mig at understrege, at dansk udviklingssamarbejde skal ses på baggrund af et politisk ønske om, at Danmark kan engagere sig der, hvor udfordringerne og behovene er størst – og der er danske interesser på spil.

Udenrigsministeriets partnere arbejder ofte i skrøbelige regioner med terrortrusler, migrationspres og humanitær nød. Trods de iværksatte kontrolmekanismer vil der fortsat eksistere risici for uregelmæssigheder og misbrug af midler. Ved mistanke eller ved rapportering af uregelmæssigheder, så agerer Udenrigsministeriet naturligvis så hurtigt som muligt i overensstemmelse med de retningslinjer, der gælder for tilsynspligten. Dertil gennemgår Udenrigsministeriet løbende retningslinjerne for udviklingssamarbejdet for at se, om der er behov for yderligere skærpelse eller præcisering.

Jeg ser frem til at svare på jeres spørgsmål.